

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пом.
Конто пошт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 4-50 зод.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29.41.
Друкарні: 29.26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Найбільша більшовицька невдача.

Львів, 16. червня 1928.

Умисл цілого світа спрямована на позит в Китаю. Не дивно. Адже зло-буття Пекіну полудневою китайською армією і відступу маршалка Чанг-Тсо-Ліна до Манджурії є подією величезної ваги, подією, що означає великий крок в напрямі опанування краю елементами широко національними, чисто самостійницькими.

В китайській війні, що ведеться вже кільканадцять літ, було досі немало всяких несподіванок, головню стратегічних. І нерідко бувало так, що вожди й командири поодиноких армій перекидалися через річку з одного політичного табору в другий, переходили до своїх противників, щоб за якийсь час вести проти своїх недавніх союзників — нову партизанську війну. Тому треба дуже уважно й обережно оцінювати ту ситуацію, що виникла біля Пекіну в двох останніх тижнях, а на всякий випадок передчасно думати про повний розгром і ліквідацію дотеперішнього володаря північного Китаю марш. Чанг-Тсо-Ліна.

Цей небезпечний ватажок, хоч побитий і тяжко ранений, є все ще грізним суперником для полудневої армії. Бо він відзначається просто незвичайними організаційними здібностями і небувалою силою волі. Якщо він виживе, то матиме над своїми противниками ту перевагу, що буде сам один і не буде боятися нікої влади, ніякого підступу у своєму таборі. А тимчасом у таборі його противників прийде скорше чи пізніше до неготи й ворожнечі, рт хочби при поділі вливів і становищ з приводу перемоги, яку і так приписує собі в заслугу аж кількох вождів полудневих військ. З того погляду становище цього талановитого вождя тільки на перший погляд так безнадійне.

В якому напрямі розвинуться далі події в Китаю, важко нині сказати. Але цікаво відмітити на основі місти, що в китайській революції в останніх тижнях діяльність представників і агентів РСРП нічим не зменшилася. В цих превеликих подіях РСРП не тільки не мав своїх пальців, а просто абсентував. Яка тому причина?

Без сумніву, РСРП присвятив дуже багато уваги подіям у Китаю, до чого піхала його неапатія до Англії з одного і надії на зрештою організування 450-мільйонного народу й використання його для своїх імперіалістичних цілей з другого боку. Більшовики вірили, що новий Китай, сформований при їх допомозі, стане вірним і сильним їх союзником на Сході і допоможе їм виконати асесвітню революцію. З тою ціллю московський уряд піддержував з усіх сил незадажданий рух, який центром став був Кантон і всю свою ставку поклав на вождя полудневої армії Чанг-Кай-Шека.

Однак більшовики зазнали в своїх намірах і ціліх ліній. Кантонці користали з їх допомоги дуже довго, але як тільки поросли в пір'я, змінили відразу орієнтацію і виступили безпощадно проти комунізму і його представників: більшовицького посла Бородини, що в один час був по-діятелем у шлім полудневий Китаю, вбили, його заступника (бісєкон-сала) повісили, а після того роз-

„Olleschau“ TUTKI та ПАПЕРЦІ „OLLESCHAU“.
Генер. представництво на Подолу:
Львів, Казимирівська 35, 5417

Ruston & Hornsby, Ltd.
Lincoln (Англія)
Фабрики в Lincoln, Stockport і Grantham
(основ. 1815 р.)

СПАЛИВНІ МОТОРИ

на ссаний газ, ропу і всілякого рода паливо, до промислу або до світла.

МАЛІ МОТОРИ

сталі і перевозові до рілньничих цілей і сільського газдівства.

ГЕНЕРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО:

„SAIR“ Sp. Akc. Wydział Techniczny,
Warszawa, Plac Żelaznej Bramy 2.
Telefony: 526-01, 526-02, 526-03, 526-04, 526-05.

стріляли тисячі більшовицьких агентів і власних горожан, що спочували комуністам.

Так скінчилася ставка Москви на полудневу армію, на революційний Кантон, з яким більшовики мусіли остаточно зірвати всі взаємини. Одноразом з тим упали всі ті впливи, які мали більшовики в Китаю і розвіялися ті вогні, які вони прива-зували до дальшого розвитку ки-

тайських подій, які вони йшли бу-ли по їх лінії.

До дипломатичних невдач на за-ході, яких більшовики зазнали вже немало, прийшла отес нова, найбіль-ша їх невдача за останні роки: пов-на затрата впливів у Китаю. РСРП пайшовся тепер поза китайськими випадками, на яких хід він не має нині найменшого впливу.

Рижські договірники.

Національно-політичні змагання українського народу й більшо-вицько-польська реакція.

Виступи українських послів у бю-джетовій дискусії польського сою-му, а в першу чергу промова голови Українського Союмового Клубу д-ра Дмитра Левицького майшла широкий відгомін в радянській і польській пресі.

Майже всі пресові органи Рад. У-країни відгукнулися на цю промову. Київська „Пролетарська Правда“ з обуренням піднесла, що голова У. Н. Д. О. поставив українську справу в той спосіб, що немає ніякого сум-ніву щодо неприєднаного станови-ща українських політиків до РСРП. Твердження д-ра Дм. Левицького, що українська справа є міжнарод-ною справою, є в першу чергу звер-нене проти єдності РСРП. Розумі-ється, робітничо-селянські маси Ра-дянської України ніколи не допу-стять до відірвання України від РСРП, а польські(?) плями стрінуть-ся з рішучим відпором.

Харківський „Комсомолец Укра-їни“ коментує промову д-ра Дм. Ле-вицького в той спосіб, що висуве-ним домаганням ревілії східних гра-ниць Польщі не лише не є рівно-значне зі змаганням відірвати укра-їнські провінції від Польщі і приєд-нати їх до Рад. України, але — на-паки — є воно перш усього зверне-не проти єдності РСРП.

Радянська реакція на виступ голо-ви українського парламентарного представництва не обмежилася до-предаганням на неї і голова преси. Зарагував на неї і голова Раднаркому УСРР Чубар, викори-

стовуючи для свого виступу Всеу-країнський зїзд робітників освіти в Харкові. В суботу, 9. ч. м. заслу-вав Чубар міжнародне становище Рад. Союзу та вказував на ті небезпеки, які загрожують мирному радянсько-му будівництву. Очевидно, одною з тих загроз і то досить значною є виступ Дм. Левицького на терені польського союму.

„Він (д-р Дм. Левицький) говорить, що Польща повинна пошукати себе (?) про зайняття України зїд московсько-го чобота. У цього, так би мовити, політичного діла хатяє нахальства гово-рити так від імені українського народу. На Західній Україні асесуються над-трудашми українцями, а цей „представ-ник“ союму, нібито представник украї-нського народу, пан Дмитро Левицький лишиєсь говорить, що Україна повин-на стати незалежною про відірвання (?) польського фашизму, що звється депо-кратією. Нащеничости у Польщі не ма-ють змоги відно говорити союмо іна-кою мовою, розвивати свою культу-ру. Пан Левицький про це мовчить. Сильно українці голосували за обрання його до союму, щоб він мав право гово-рити від імені 30-міль. народу України про створення буржуазної України, що по-вернення влади комуністам і капіталі-стам? Левицький на це не має ніяких прав.”

30 мільйонів українців, трудящих, родю-чих і селян утворили союмо „робітничо-селянськ“ радянськїх влад і утворили великий союз риніорітних республік, що республіцї даною дїєю можна

Обезпечуйте своє життя і життя своїх родин виключаю-чи в Товаристві

„КАРПАТІЯ“

2308а) Львів, Руска 18. 2-1

трудящих України. Тільки развади-підкується про дійсну незалежність у-країнського народу, про вільний розви-ток української культури. Пан Дмитро Левицький говорить, що історія, мовляв, іде такими шляхами, що Україна відра-зється і відірветься від Росії. Віл. Росії парсько. Україна відірвалася давно, але Радянська Україна є в будє звязана братнім союзом з іншими радянськими республіками, якими разом з ними єдину пролетарську державу — РСРП, — опору трудящих в їх боротьбі з імпе-ріалізмом усього світу.

Левицький, ніби-то закликаючи з інтере-сів трудящих, говорить, що Польща по-винна потурбуватися про зайняття У-країни з гарматами й кулеметами. Це значить, що почалася війна. Замість України кровю робітників і селян, — ось до чого закликає пан Левицький, який ніби-то підкується за добробут трудящих. Ганьба таким діям, що го-тується так захищати інтереси украї-нського трудящого народу. Ми ще поди-чаємо, що скажуть дійсні трудящі Зах. України тому „представнику“, який у польському союмі виступав з пропози-цією, щоб українці Зах. України в ла-вах імперіалістичних армій пішли на Рад. Україну боротися за домагання Дмитра Левицького. Ні, не буде цього. Цього він не дочекається.”

Радянський консул у Львові п. Лапчинський говорить недавно про потреби доброї і вірної інформації. Як виглядає та „вірна“ інформація в радянському пригнобленні, свід-чить про це класично-демагогічна промова Чубари. Ми є того погля-ду, що політична грамотність й еле-ментарна чистість, навіть в поведін-ці з противниками, обов'язкує навіть голову Раднаркому України. Тимча-сом поплечник Москви на Україні користується відірванням України від цілого світу й монополією брех-ливої більшовицької преси, щобни гнути вічево-демагогічні терези про пропозиції польському фашиз-мові аннексирати Україну з гарматами й кулеметами, про добільність развади в справі незалежності у-країнського народу, про братній со-юз з рад. республіками й інші за-хватницько-експлуататорські нар-котики, відірвані комуністичною сахариною. Найбільше, що п. Чу-бар ставить питання про те, скільки українців аннексир д-р Дм. Левиць-кого до союму, забуваючи постави-ти аналогічне питання до себе і всієї „робітничо-селянської алади“ на Україні. Кілько українців аннексир Дм. Левицького й інших украї-нських послів, — про те маємо від-повідні цифри, хоч і пофальшовані в некористь українців, але спроби-цікаво б було знати: скільки укра-їнців аннексир в Чубари на станови-щі голови Раднаркому України? Без переслади можна стверди-ти, що д-р Дм. Левицький на основі відданих із нього голосів має бій-не моральне право аннексирати в імені „30 мільйонів українців трудя-щих“, не дефініційний „Москво-Чубар.”

Як представляється „справі з поль-ським фашизмом“, який говорить про те, що він став „Радянським“ про те, що він став „Радянським“

З ПОХОВСЬКИХ ЮЛІЯ ЛОПАТИНСЬКА

ЖИТКА см. пана. ватекта

упокоїлась в Бозі по довгій і тяжкій недугі в 59. році життя знесиленою Найсв. Тайнами дня 14. ц. м. Похорон відбудеться в суботу дня 16. ц. м. в год. 4. пополудні в домі жалоби при вул. Баденіх 12. на Личаківський цвинтар, на які запрошують криваних і знайомих опечалені
МУЖ І ДІТИ.

ського Клябу пос. Дмитра Левницького, виголошеної дня 30. травня ц. р. і пізніших знів нпр. пос. Серветника дня 5. ц. м. виходить, що панове українські госпани амагисті, як казуть, легальними шанком, відракти від рпчпсполантоті Сх. Галичину, Волинь, Підляшя, частину Полісся і т. д., і ведати ті землі в карни неіспуваючою Великою Україною, бо решта України виходиться ще в одянському крмі. Не бракує в таких у-країні, які Сх. Галичину і Волинь з приналежностями, не чекаючи на Велику Україну, приєднали би до Рад. України. Правда, неалежницькі змагання угра-їнів аустричакотв спротива еміграційних прихильників: єдиної й неподільної Ро-сії, але та третя Росія є така далека, ко всіх може погодити становище ко-муністів, які всю рпчсполантоту, як во-на довга і широка, віддали би якнай-скорше під обпункт крила московського робітничо-селянського уряду в коміса-рами на чолі, від не є ні робітниками, ні селянами. Панове українці і білору-си пішли в соїні за далеко. Відчине то-чі громадянства, яке починає бачи-ти сутність справи і причини розувалення українських провідників. З тим людьми нема тем до розмови. Поліська держава має обов'язки супроти своїх слаянських меншостей, але ті обов'язки повинні ви-конувати, не оглядаючись на провідни-ків і не виходячи з ними в ніякі перего-

вори. Над гамором і декларациями, що заносять державною зрадою, польська політика думка повинна перейти до денного порядку. У відповідних умовах вони можуть відкрити шляхи прокура-тора".

На рижському кордоні зішлися і представники Радянщини з Польщі, договорившись до поділу українських земель. І тепер вони цупко тримаються рижського кордону і рижського договору. Чубар навіть дорікає пос. Домбському, який го-ворив про можливість порозуміння між польським й українським селян-ством у якійсь казочній будучині, що — мовляв — як він сміє таке го-ворити, таж він „підписував у Празі договір з представниками Радян-ської України“!

Промову д-ра Дм. Левницького оцінюють радянсько-московські чинни-ки, які панують над Наддніпр. Укра-їною при допомозі своїх висланців, поплічників і російсько-жидівсько-го міського елементу — як „союз з польським фашизмом“, а польські імперіалістичні чинники — як „со-юз з комунізмом“. У дійсності скда-ється вони дружнє на рижській лінії. Очевидно, змагання україн-ського народу, змагання України не йдуть ні по лінії Москви (і її філії: Харкова), ні по лінії Варшави. Укра-їнський нарід хоче бути повнопра-вним господарем на своїй землі і роз-виватися не лише культурно, але й економічно та політично, викорис-товуючи для себе і для своєї тери-торії всі матеріальні засоби украї-нської землі і всі сили великої україн-ської нації. Ось що є основне, а не такі чи інші балачки й погрози усю-юземних в Ризі Москві і Варшаві.

Найодніші Фулари, Маркети, ба-зовіки хироби фантазії Крепідси, зегні воляники, поручає в величезнім виборі фірма
АНТОНІЯ УВЕРІ
Львів, вул. Галицька 10.
Ті самі новості у філіях: в Стрі, Дрогобичі, Тернополі і Тернові.

МАРІЯ ДОМБРОВСЬКА.

Шкільний страйк*.

Редакція „Сучасної жінки“ зверну-лася до мене за статтею в справі шкільного страйку. Написати статті не вмію, бо об'єктивна сторона тих важких подій мені за мало звана. Отже постарайся бодай коротко опи-сати, що я сама тоді пережила, а може ті оповісти не будуть лише мо-їми. Може багато з тих, що були в тому часі такі молоді, як я — відня-де в тих рідких історію власних пере-живань.

Було це в гарнім провінційальному місті, що лежить над рікою серед великих старих дерев. Вчилися я там у польської приватної школи. Не знала я патріотизму в розумінні не-амагистів і буття. Ті почування обо-в'язували мене лиш на лекції історії Польщі. Повітрям в нашій шко-лі адалося нам, що Польща вже давно самостійна. Все там дихало ви-зачістю до світа, до людей, до жит-тя. Ті почування заволоділи і мною, а заволоділи тим легше, що я вже в природі така була.

Рідкі візити російського інспекто-ра в тім нашій школі брали гумористич-ний; учителями російської мови мали ми все загляди, добрі особи, які вдовольно соромились того, що нале-жали до пануючої раси; учителька німця була невичайною постатю, якої пам'ять заховав в серці до кінця життя. В тих обставинах ніщо не стояло на перешкоді, щоб подивля-ти те, що у німців і росіян було гід-не подиву. Тому німечка і російсь-ка поезія будила в мені стількиж ен-тузіазму, що я польська.

Коротко кажучи — мої перші шкільні літа були найкращою ілю-страцією, а перша стріча з габитеями

мого краю відбувалася на полі без-посередніх взаємин людини з люди-ною в безінтересній площині ар-тистичної краси.

Та мовби на те, щоб життя вже тоді навчило мене, що ідилією жити не можна, що треба перетерпіти те все, що терплять інші — родичі рі-шались несподівано віддати мене до російської гімназії. Це тому, що моя школа привалася на четвертій класі, а до Варшави було далеко.

Не смутилася я. Я була цікава пі-знати життя, мені адалося, що це незначний новий цікавий досвід, незначний вид в заграничній чужій стороні.

Але ледки минуло кілька тижнів, побачила я, що я попала в страшну пастку без виходу. Не хотіли мене нічого навчити, хотіли мене на кож-нім кроці лиш унокорити. Калічено в мені невипинок те, що є ознакою людськості — *гідності і свободи*. До-сі почування гідності і свободи про-являлися в мені так вільно, що я їх не відчувала, як не відчувалася здо-рога. Тепер зачали вони зрадити, які не далися вилічити, але які по-могли мені зрозуміти, чим є для лю-дини гідність, честь і скарб над скар-бами — воля. Піддалася я природ-ним і врозумілим в тім випадку по-чуванням. Стала і невідати тих, що хотіли вбити в мені суть і осно-ву мого життя. Стала я горячково-мріяти про волю.

Я не знала, що виволочення вже находило. Була я в середовищі гім-назійної молоді лоником і держала-ся осторожно. Не вгамували мене в мову, яку загалували старші то-варішки в порозумінні а молодіу ді-лого краю. Але десь виволочення при-йшов і для мене щасливої, так само як для тих, що над ним працювали. Мука їх перебування в щораз більше ненависній школі мала тривати не цілого пів року.

Моя пам'ять не може вже означи-ти дня, ані навіть місяця, в якому

Свято культури.

Ян витала Ольгу Кобилянську Золота Прага

Дня 28. травня переїздила Ольга Коби-лянська через Львів на лікування до Франценбоду. На львівському дворі приймали її п. п. Бурчаківські, Цагал-ські, Герасимовичі, п. п. Кордубова, від-поручили жіночеством п. Федоруків і Ма-жаруківна і якд. Студинський. Сердеч-на розмова тривала поалу годину. В то-му самому побді вертав із свита Осю-дінеум проф. чеського університету д-р Юрій Горак.

У Празі привітала нашу письменницю, що їхала в товаристві своєї братової, ши-рока українська репрезентатія в голо-вою Українського Академічного Комі-тету для міжнародної духової співпраці при Лізі Народів, д-ром Олеге. Колетзо-на чолі, що дав початок до уладже-ня оль-точної Академії в честь Кобилянської, яка відбулася у Празі дня 2. червня 1925 р. в годині 6. вечером.

У прегарній Грегоровій залі чеського Репрезентативного Дому аібралася укра-їнське громадянство в компанії, а позіч якого у аначній кількості чеське жіно-цтво та чимало чеських учених і письмен-ників, що прибули на свято, щоб адожи-ти похвали великій українській письмен-ниці. Ольгу Кобилянську привітало при-ході на сцену грімками одесками, а У-країнський Академічний Хор відіграв пісню буховинця Веробкевича: „Звіль-няймо разом братів“.

З черги привітав Ювілятку ректор У-країнського Вільного Університету, д-р Ол. Колетса словами:

„Високоповажана і всім нам дорога Пані!“

Я щасливий, що можу Вас повітати іменем Українського Академічного Комі-тету для міжнародної духової співпраці та сподуваннях із ним українських асо-циатів і наукових товариств, що можу Вас вітати тут у старославній, овіній історичними споминами, золотій Празі, а серді чеської землі, що отворила свої гостинні ворота для Українського Уні-верситету й інших українських асоціацій для українських наукових товариств і української молоді — і яка й нині го-стить нас у прегарних залах свого Репре-зентативного Дому.

Д-р Бронислав Овчарський

органу 2291 2

у внутрішніх недугах у літній сезоні
в Криничі під „Тополями“.

Недавно емігрували ми кляк Ватт сорокатиної літературної діяльності — але без Вас; ануля ми до Вас лише ду-шею, а тепер, виталючн Вас між нами, на-режнємо цей Ваш кляк з польсь-кми, піднесеними потуваннями — при участі тілених представників братнього поль-го народу.

Вітаємо Вас привітало, хотіли, але це не відповідало так добре нашій ду-шею Вашій великій скромності і німечі а-ности, хотіли, але знаємо, що Ваші похвали товаришів і матері Ваших кляків дум була самота.

Поруч тої творчої самоти була ще і ду-га самота дала і гірша, якої Ви оди-че не боялися, а про яку загалували ст-тасна Вам поезія не до Вас, але вості до Вас зверталися:

Куда ти, сестро, смілий лет звертати?
На новий шлях? А чи ти не знаєш?
Що там ти холд самоти пробив?
Покинь новий, на відпозаній звертати,
Забав і сплетень кормом лиш холд,
А то ти світ ледачоу лави...
Ледачоу? І за що? — ти спитася...
— За те, що духом світ весь обіймає,
Що хто лиш талася, для тебе брат,
Що серце клякці всім прагне дод,
Що буття нове проти самоти,
Що людські рави всі його болать...

Ви не лякалися тої холодної самоти, яка Вас окувала з перших початків Ва-шої літературної творчості. Ви не ви-жили на товпу, на багальні переката шкороуаності. Ви мали відвагу піти сво-єю дорогою, тим новим шляхом, що під-мається в гору, все вище і вище, на ті а-займанні сонячні вершини, віддалі від-дало подалі від краю — куди до-дали чноті, пера бурливі подих еро-пейської мисли нових літературних пре-мувань, великого нового мистецтва — аніди Ви побачили широкі моря без-смертної, вічної краси. В тому морі кра-са Ви купалися — поринали і сплину-лись душею в прародю, добували Ва

ри, гарні полковники і губернато-ріви заплали: „Нас убють!“

Чи ціле товариство у паморока-остало в клясі, чи загалася під зем-лю, не знаю — для мене неостало і-стиувати.

Не знаю також, в який спосіб ді-талася я в тім хаосі до своїх річей а-в який спосіб вибігли ми цілою гр-бою на вулицю. Знаю лише, що від-хвали, коли Ванда Пшонтовська ш-в в класі крикнула: „Геть з царської московської школою, дай живе поль-ська школа!“ — всі ми кричали без-пам'яті, без відлику те саме.

На вулиці нас не адиувало, що ціле місто стало дуба. Нам адало-ся, що наш крик мусить порушити небо і землю, а не то людей. Ми не думали над тим, що тисяча інших причин викинула ту чорну хміль юрби, що від неї кинуло на площі і вулиці.

Не знаю, чи тоді було тепло, чи холодно; мусіла бути відлига і сон-це, бо пам'ятаю, що адиувалось плава-нім золотисті струмочки.

Знаю, що довго-довго шили ми на-переді, мов заприжені до величезно-го невідомого ридану. Знаю, що юр-ба, що нас окувала, зразу шестіла і шуміла мов крита на шибрані ріці, а офіція офічала:

Знімім сміливо прапор до гори.
Хоч стихій ворожих буря бє.
Знаю, що над нами лонотили пра-пори, що драгої стояли на рогах вулиці, що новри них ми плили, мов киничий острі.

І плаю, пам'ятаю, що ми не боя-ся, що ми неспіломо були такими, як той лев, що про нього снівав по-лом:

На лав страшного без вагали сиду
І дин-дракона вілму в свою казду...
Такий то був той день, а якому
і перший раз пізнала, чим є добо-ба і воля.

З польського переклад Г. Г.

НАУКОВІ ЗАВЕДЕННЯ

ім. ЗОФІЇ СТИШКОВСЬКОЇ
у Львові

вул. Зелена 22.

з правами державних шкіл, обіймає а) школу вправ (4-ро класову народно-шкільну), б) учительський жіночий семінар, в) гімназійно-гуманістичного і математико-природничого типу, г) довідково-наукову музичну школу, д) інтернат для дівчат.

Оголошують вписи

почавши від 15. червня ч. р.

Оплата в гімназії I кв. 30 зол., II кв. 40 зол., III кв. 50 зол., від IV кв. почавши I кв. влітку семінарі по 60 зол. місячно.

За ваканційні місця не побирається оплата.

Вступні іспити від 15. червня п. р. починає за попереднім оголошенням в Дирекції Інформації української нації або письмово (проспект і реґуляції на бажання).

2462

ВІДНАЙДЕННЯ ЗАЛОГИ ІТАЛІЇ

В Конюгаги повідомляють, що ритуальна експедиція на кораблі „Гоббі“ знайшла віднайдена одну частину залогі „Італії“. Другий помічник корабель „Врагана“ аустрию по дорозі вилітати до гори, через які шором трудніше перебігати. Російський жолодін виводив на беріг експедицію зі озвученням, запряженим у собори, два рушники на пошук залогі гон. Нобіле.

РЕФОРМА АНГЛІКАНСЬКОГО МОЛИТ-ВЕННИКА.

Англійська палата громад відкинула 206 голосами проти 220 проект уведення нового англійського молитвенника. На експліці по вказівці для англійської церкви, обидві факти, що закінчилися на лаві громад відбулося у високо драматичній атмосфері. Міністр внутр. справ Джонсон Гіне промовляв за відхищенням проекту, а прем'єр Болдуін і канцлер Фішарс Черчилль за його прийняттям.

НЕДУГА РИМСЬКОГО ПАПИ.

ПАТ повідомляє в Римі про поважний стан папи св. отця. Папа недовго на годину форму артеросклерозу. Лікування утруднює тому, що теперішній римський папа не торітє лікарів і не слухає їх порад. Тому не покидає своїх шоденних святих, ходить він лише-більше на прогулянки по Ватиканському саду.

СМЕРТЬ ВИЗНАЧНОГО РОСІЙСЬКОГО ЕМІГРАНТА.

Росспрес повідомляє, що в Римі помер на вісімдесят однієї роки найвідоміший російський емігрант Федір Юсупов. Батько безпосереднього убивця Распутіна. Похоронений був генерал-ад'ютантом і командантом полку царської гвардії.

З КИТАЙСЬКОГО ХАОСУ.

Рішкі вістки казують, що поміж ген. Янґом, який вивів Пекін і Тієнцзінь, і його безпосереднім опонентом ген. Феліпом почалися суперечки, які доводять уже до збройних сутичок. Чанґ-Цю-Лін, який з'їздив в останніми відомостями, бачив то помер, як розказує Аг. Вел, який і виводив до ринку свого війська відому, якої короткочасної зміни: тривалий, як даються.

По широкому світі.

Грецький уряд для зменшення державних видатків рішуче відхилив 10.000 урядовців.

Швейцарський автопомічник барон Вольф задушений димом на 13 міс. знаходився до цього часу на апаратурі відсідувати кару від різноманітних протестів, вважаючи, що його мусять убити сиромі.

У Мукден відбувся похорон Чанґ-Тео-Ліна.

Американський консул у Парижі має намір оголосити свою діяльність; протести доїд повільно.

Французький уряд відхилив пенсії урядовців.

До мієстрату Гамбурга прийшло до прохань з домагаються відшкодування школи сиротинської фотосом.

В околиці Італ. Модени відбувся землетрус.

Грецький парламент відхилив торговельний договір підписаний в СРСР через Пенгалію.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 3.82.00—3.83.50, канадський долар 8.33.50—8.35.50, чеська корона 0.26.25—0.26.50, австрійський шілінґ 1.25.00—1.25.50, румунська леа 0.05.00—0.05.50, французький франк 0.34.50—0.35.00, швейцарський франк 1.71.65—1.72.00, фунт стерлінґів 43.40.00—43.80.00, радянський червонець 25.50—30.00.

Золото: 50 корон 36.50.00—36.80.00, 20 франків 34.50.00—34.80.00, 20 німецьких марок 42.50.00—42.80.00, 10 російських рублів 47.00.00—47.40.00.

Срібло: Австрійська корона 0.67.00—0.68.00, 5 австрійських корон 3.40.00—3.46.00, австрійський флорен 1.70.00—1.76.00, російський рубль 2.70.00—2.76.00, копійки за рубль 1.35.00—1.38.00.

Товариство українських економістів в ЧСР.

Дещо з його діяльності.

Товариство Українських Економістів у ЧСР провадить свою працю в напрямках лекційному, видавничому та організаційному.

В лекційному — намічено низка щомісячних приватних засідань, на яких мають виступати з доповідями та обговорювати реферати на економічні теми. Перший з таких рефератів мав член Товариства проф. С. Бородавський на тему: „Економічна політика як причина війни та миру“, що був виступлений в березні ч. р. Слідом за ним відбулися дня 14. травня 1928 р. в Подєбрадах виступи інж. Б. Гаврішевського на тему: „УСРР та ЧСР в їх фінансових взаємовідносинах“. Референт у своєму рефераті виставив такі тези:

1. При розгляді фінансових взаємовідносин УСРР і ЧСР треба розрізняти взаємовідносини формального порядку — в царині фінансового і бюджетового права і взаємовідносини матеріального порядку, які виявляються в територіальному розподілі державних прибутків і витрат.

2. Обсяг бюджетових прав Союзних Республік на протязі часу їхнього існування змінювався. В цих змінах можна доглядати дві протилежні тенденції — збільшення централізованого моменту, яке приводить до збільшення ролі союзних органів у фінансовому господарстві Союзу і поширення в певних межах і галузях автономних прав Союзних Республік.

3. Централізм сучасного діючого фінансового права СРСР виявляється в тому, що а) джерелом права і для Союзу і для Республік є законодавство союзних органів; б) єдиний державний бюджет СРСР складається із загального союзного бюджету і з бюджетів Республік, які всі в остаточній інстанції затверджуються союзними органами; в) по лінії прибутків до загально-союзного бюджету віднесено до 3/4 всіх державних прибутків. Встановлення податків, кредитових операцій і емісія грошей належить Союзу. Розподіл усіх спільних промисловостей і торгів між Союзом і Республіками переведено в той спосіб, що головні галузі народного господарства залишилися в руках Союзу; г) по лінії витрат Союз тримає в своїх руках головні артерії як господарчого, так і державного життя. Це виявляється в розподілі комісаріатів (і відділів на них) на загально-союзні, об'єднані і необхідні; д) в царині витрат по фінансуванню народного господарства Союзна влада ставить певні директивні органи республіканським для виконання.

4. Поза цими обмеженнями Республіки мають складати свій бюджет цілком автономно і право союзних органів затверджувати бюджети Республік носить лише формальний характер. Але в тому випадку, коли республіканський бюджет зведений в дефіцитом, союзні органи мають право повного перегаду бюджету по суті і внесення відповідних змін до бюджетових позитивів.

5. При оцінці бюджетового права СРСР треба мати на увазі також і те, що бюджетове право лише-тоді дійсно своє призначення: бути правом народу, розпоряджатися державними прибутками і витратами країни, коли здійснені певні політичні передумови. В умовах диктатури комуністичної партії, зведення влад законодавчої і виконавчої і відсутності елементарних політичних свобод бюджетове право є лише мертвою буквою.

6. Схарактеризований стан річей — це логічно необхідність, що виникає з істотної недоліком устрою і тих змагань, що їх ставлять державні комуністичні влади. Але з цього-ж з логічною необхідністю випливає і матеріальна необхідність УСРР — фінансова експлуатація УСРР на користь цілого Союзу.

7. Вивівши ці експлуатаційні знаходяться в територіальному розподілі державних прибутків і витрат на терені УСРР. Підрахунок цих прибутків і витрат як і в

своїй істоті не можуть бути доклавними. Є деякі варіанти цих підрахунків, але всі вони стверджують, що УСРР більше віддає, ніж одержує. Частина національного доходу України, що побирається у вигляді державних прибутків, іде до загально-союзної каси і ажитається на цілі, чужі українському народові.

В житті дискусії, що розвинулися після реферату, брали участь студ. Паланишин, аба. Петровський, д-р інж. Ол. Питель, інж. Недоля, студ. Довгань, доцент М. Добровольський і проф. В. Тимошенко. З огляду на цілий час дискусії припинено і референт відповів на запити й опонентам.

Черговий реферат матиме набути проф. В. Тимошенко на тему: „Кризис сільського господарства“.

У видавничому напрямку Товариство випустило перший збірник „Українського Економіста“ (Подєбради, 1928, 8°, 180 стор. літогр.) і підготувало до видання другий збірник, матеріали для якого проситися надіслати до 1. липня 1928.

В організаційному напрямку Товариство пильнувало зв'язки з українськими економістами в Злуці. Державних Америки, Франції, Польщі, Галичини. Кількість членів зросла до 45 осіб (39 дійсних членів і 6 співробітників). Товариство прийняло участь у виставі організації і святкувань та відігравало участь у виставі в день „Сільського Господаря“ дня 16. травня 1928 р., що була влаштована при Українській Господарській Академії в Подєбрадах заходами Агрономічного Товариства.

НОВИНКИ

— Ревізія й арештування в Кракові. Дня 13. червня в Кракові поліція перевела ревізію у студентів краківського університету, братів Романа і Теодозія Руденських з Жешави, пов. Заліщики. По тригодинній ревізії заарештовано молодшого брата Р. Руденського на поліцію до стягнення протоколу. Братів арештованого сказано в поліції, що Р. Р. по стягненню протоколу звільнено; тимчасом ввечері в год. 8.30 арештованого, закутого в кайдани, повезено в невідомий напрям. Наказати замкнути, що в часі ревізії заарештовано, відтисли грошових переказів і такій „небезпечний матеріал“, як книжку „Охорона честі“ Підковича. Арештованому відібрано на поліції такі речі, як конвірець, краватку, пояс і цілий день голодовано. Просимо папі посылати інтерв'ювати в ці справі.

— Українські студенти в Кракові. — Промоція. Дня 2. червня ч. р. відбулася у великій залі Кривоногого університету в Граці промоція Володимира Бойка на доктора медицини.

— Православні парохії. Митрополит православної церкви в Польщі пропонує міністерству освіти проект, щоб відкрити нові православні парохії у Турції. Стр. у Буті, турчанського пошути та Бергогах, калуського пов. Православні священники вже вийшли в ці місця. Як бачимо, православна з Лемківщини посувається і поза ці межі.

— Міський комітет позашкільної освіти у Львові збирається 19-го ч. р. в 6. год. веч. в Музею артистичного промислу на вул. Гетьманській для річного справоздання з діяльності. На ці збори запрошує комітет директорів шкіл і представників батьківських гуртків.

— Кобзар-бандурист у Парижі. Відомий кобзар-бандурист Василь Емєць дає концерти в Парижі. Програма його концерту дуже різноманітна: від „допурі“ народних мелодій і старих кантів та історичних дум, аж до легких, веселих пісень і танців.

— Народні учителі, уроджені в р. 1904-6, а звичайно до резерву, покидають до військових справ на 5 тижнів від 5-го липня, а з ними уроджені в 1902 і 1903 р., що не робили справ минулого року.

— Тверезість у Парижі хотять завести менш протизаконного союзу, злочинний прикладом Спол. Держав і славного міста. Прущкова. Вони почали збирати підписи, щоб зробити відкриття у справі заборони продажу алкоголю.

— „Пан“ і „ан“. М-ство військових справ оголосило в деннику своїх приказів як треба звертатися до районів: у службі через „ан“, а поза службою старшин підстаршин від сержанта через „пан“, а всіх нижчих через „ан“. Таким робом „ан“ досі рідко ажигав в польській мові починає заступати офіційно „пан“.

— Катастрофа в нещастя. У Бразилії, в місті Фонталеса, відбувся сильний землетрус. У Люблінській гравоза буря знищила засіли в двох поїздах. — На залізничному шляху Конель—Сарин, біля Мачеви заарештовано два товарні поїзди: є кілька ранених. — У Лодзі помістив тричі у Лондоні епідемію віспи: за 1 день арештували нових 12 випадків недуги. — Незалежно від Сен-Себастьяно затобуси туристичні апарати міста в ріку; втопилося 8 осіб.

ЛІКАР АНТИСТ Е. Вайсберг

спеціаліст похит устної ший, лічення анемією „Solux“. Лабораторія штучної крові. Умови догляду. Готувальська 2 2463 біля Листопада.

[4]

Товариський З'їзд

абітурієнтів тернопільської гімназії з 1901 р. відбується в дні 22 і 30 червня в Тернополі. Адреса Комітету: Проф. Кордуба, Тернопіль, Зелена 1 а. 1-1

— Кінця сенсаційного процесу. В Парижі скінчився процес, що на протязі тижня давав пресі величезний матеріал для сенсації. Судили убийцю Месторіа, що кілька місяців тому ограбив полотора Тіоґома, убив його, виліз в авто з місто і облишив його безжизною, підпалював. Суд призначив засудити його на довічний термін роботи, а не на смерть, з огляду на раніше зразкове життя. Вулиця зорба домагається ошкідками смерті для Месторіа. Після розпиту арештували дві сестри жінки Месторіа, що була правдою при злочині і переховувала награблені гроші. Їх підозрюють, що вона жила з близьким зносинах із Тріюфемом. Жінка засудженого пробувала після присуду нама отруїтися.

— Ріжні-вістки. Відомий інженер Ріш, що виїхав через Атлантику на свої морських ходах, мусять відкласти своє подорож, бо його віртелі зафантували його апарат. — Бердська преса повідомляє про заручини герцога Філіппа-Альберта Вюртембергського з ерцгерцогинею Родзою Австрійською. У першій подружжю герцога був жонатий із молодшою сестрою ерцгерцогині, що вмерла 1924 р. — Швейцарський король з нагоди свого 70-ліття відстає найвищий польський ордер „Білий Орда“, а відомо, невідомо. — У швейцарській 1927-8 було в Польщі 26.478 народів шліа з 3.364.822 утінками.

— Закон про рабів. Військова комісія Литовського уряду приготувала новий закон про владу рабів. Рабівні вибираються на 5 літ релігійна громада, але їх мусять затвердити уряд і вони виконували мусять деякі функції державних урядовців. Над цим новим законом працює декілька М. ронас, католик.

— Смерть феміністки. Незавдовго обійняв сенсаційна звістка, що промислова та гайських суфражисток Пенкерт уродили „світлого“ дитину, себто від венчаного батька, приватного мучника, який імені й згадати не хотів. Тепер приклад звістки про її смерть. Можливо, що ця смерть є у зв'язку із надто великим інтересом Пенкерт, що мала приблизно 60 літ. Під дорослі доньки є дуже значними феміністичними діячками. Пенкерт причинилася своєю нестимною завзятістю, без огляду на глум мущин, до здійснення кожного поступку жіночої рівноправності в Англії.

— Рекорди. Одна єгиптянка з Аберста вродила п'ятеро дітей одного дня: троє хлопців і двоє дівчат. Усі здорові. — Американський летун Штутц пробував 12-й раз літати на своїх гідроплані „Фрексін“, на якому хоче перелетіти Атлантику надземне. — По фінішним даним поїзду в Англії переходили на католицтво приблизно 12.000 осіб.

— Сарачи в Палестині та Сирії. Палестинське та сирійське населення покриває хмарами сарачів, що влізли на всю країну. До цієї стріляють і в румунів і в єврейських припадків, що „зловуть“ огнем.

— Процес за вбивство Распутіна. Неодня буде здійснений зацікавлено, що вбивця Распутіна, вселяльний народний бувар, має дошку. Ця дошка, Союзом, починає тепер у Парижі процес проти князя Юсупова, який убив Распутіна, описавши це точно в своїх споминах. Союзом домагається 25 мід. франків відшкодування за смерть батька. Паризький суд матиме неможливу справу до розсуду.

— До бігуна 60 літ тому. Лет „Італія“ до бігуна пригладив першу подорож туди, зробивши французом Густавом Ламбером 1863 р. Цей молодий учений приготувався до подорожі три роки, збираючи гроші та матеріали, щоб здійснити свою мрію і пробути на бігуні 2 роки. Він завізав з 50 охотників: учених і лікарів, що відішлись їхати з ним. Міністерство освіти та географічне товариство дали йому підмогу. Ламбер зібрав 600.000 фр. і за ці гроші купив корабель, спеціально призначений до плавання серед ледів. Та цього було мало. Ламбер, щоб зібрати більше грошей, влаштував сенсаційний фєстивал на величезній площі Парижа і сам літав на балоні, щоб притягнути публіку. Але відомо, що був невдалий. Виправу треба було відкласти. Почалась франко-німецька війна і Ламбер вступив до війська як звичайний рядовий і загинув. Аж 40 літ після його мрії здійснені подорожники Пірі —

— Що можна зробити із Сарачи. Єв-

поручає безконкурснійно, у величій виборі роди чоколяди сметанкової, молочної, десертної і до варення як також чоколяди, мармелюки і цукри. — На шумною реклямою, але хворосто аналізетитими виробами, зробленими з гарантією чистих сировин, хочемо здобувати признання найшуміших кругів, одночасно числится найпристатнішім.

Замовлення приймає Народна Торговля у Львові.

ПОШУКУЄМО
РАЙОНОВИХ
ЗАСТУПНИКІВ у
сіх місцевостях Гали-
чини до продажу та
ще покупців артику-
лів за високою пров-
ацією Згодження
Пездетна Львів, Ся-
нацького 2. 2413 3.

ДО ПРОДАЖІ зі зміненою ціною візів на Вулиці 43. Нідзмість нух. Б. Дороброго ч. 4. у Незданського. 2461 1-2

плату!

TEP".

обезпечень від

Рахунок зисків і страт за 1927. рік.

Рахунок біляксу з днем 31. грудня 1927.

Зужиття надвижки після ухвали Загальних Зборів з 17. травня 1928.

Лавін, 18. травня 1928.

Бухгалтер: Г. Мороз.

Д-р Юлія Савчан

Микола Медвiнiн

Олег Голубевский

СУПЕРФОСФАТИ: кістяні і фосфорно-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** і амонійкові.
РЕФОРМФОСФАТИ: кістяні і мінеральні від 18 до 26%, P₂O₅, III
ТОМАСИНИ: „Columeta“, — „Зоря“ і інші як краєві так і закордонні.
СОЛИ потасові і КАЛІЙНІ, **АЗОТНЯК**, **САЛІТРА** (Хержівська) амоніова,
САЛІТРА чийвська — СІРЧАН амоніовий і лантановий, азотно навозне палене і мелене
 (97% CaO) — будівельне вапно
ФОСФОРІТИ палені і мелені (Саїт рози, Р₂O₅)

З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів. Ринок ч. 10.